

SOSYAL BİLGİLER DERSİ 4.SINIF ETKİNLİK PLANI

Etkinlik Yapılan Mekân: Malatya Büyükşehir Belediyesi Çocuk Oyun Evi ve Oyuncak Müzesi

Mekân Kategorisi: Kültürel ve Sanatsal Mekânlar

Sınıf: 4. Sınıf

Ders: Sosyal Bilgiler Dersi

Tema: 3. Öğrenme Alanı/ Ortak Mirasımız

Süre: 40+40 dakika (2 Ders Saati)

Disiplinler Arası İlişkiler: Türkçe, İnsan Hakları, Vatandaşlık ve Demokrasi, Görsel Sanatlar, Beden Eğitimi ve Oyun, Hayat Bilgisi

Amaç: Öğrencilerin oyun, oyuncak ve aile tarihi ile ilgili yapılacak etkinliklerden hareketle ortak mirası anlamlandırmaları, yakın çevresindeki ortak miras öğelerini tanımaları ve böylece ortak mirasımıza ait bir bakış açısı geliştirmeleri amaçlanmaktadır.

Öğrenme Çıktısı/Süreç Bileşenleri:

- SB.4.3.1. Geçmişten günümüze çocuk oyun ve oyuncaklarının değişimini karşılaştırabilme

Anahtar Kavramlar: kültür, millî kültür, ortak miras, sanat.

Araç Gereç: kalem, karşılaştırmalı çalışma kâğıdı, görseller.

UYGULAMA BASAMAKLARI

Ön Değerlendirme: Öğretmen tarafından öğrencilerin geçmişten günümüze çocuk oyunları ve oyuncaklarının değişimine ilişkin ön öğrenmelerini ortaya çıkarmak amacıyla aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir:

- En sevdiğiniz oyun hangisidir?
- En çok hangi oyuncakla oynamayı seviyorsunuz?
- Büyüklerinizin çocukluk döneminde oynadığı oyunlar ve kullandığı oyuncaklar hakkında neler biliyorsunuz?
- Sizce geçmişteki ve günümüzdeki oyun ve oyuncaklar arasında ne gibi benzerlikler ve farklılıklar vardır?
- Karagöz ve Hacivat hakkında neler biliyorsunuz?

Öğretmen tarafından öğrencilere EK-1'deki görseller gösterilir ve EK-2'deki karşılaştırma çalışma kâğıdı dağıtılır. Karşılaştırma çalışma kâğıdında yer alan "Oyun/Oyuncağın adı, yapıldığı malzeme, kimlerle oynandığı, nerede oynandığı ve nasıl oynandığı" bölümleri öğrencilerle birlikte incelenir. Karşılaştırma çalışma kâğıdını öğrenciler müze gezisi boyunca gözlem yapma, bilgi kaydetme ve karşılaştırma amacıyla kullanmaları gerektiği açıklanır.

Köprü Kurma:

Öğretmen tarafından gezi öncesinde geçmişte ve günümüzde çocukların oynadığı oyunlara, kullandıkları oyuncaklara ve Karagöz ile Hacivat gölge oyununa ait EK-1'deki görseller öğrencilere gösterilir, eski oyunları yansıtan videolar öğrencilere sunulur. Öğretmen tarafından sınıfa eski bir oyuncak getirilir. Sınıfa getirilen eski oyuncak öğrencilere gösterilerek bu oyuncağın ne zaman ve nasıl oynanmış olabileceği, yapıldıkları malzemeler konusunda öğrencilerden tahminlerde bulunmaları istenir. Bu şekilde öğrencilerin yaşantıları ile Çocuk Oyun Evi ve Oyuncak Müzesinde edinecekleri yeni öğrenmeler arasında bağlantı kurmaları sağlanır.

Öğrencilerin müzede yapacakları gözlem ve incelemelerle bağlantı kurmalarını sağlamak amacıyla öğretmen tarafından aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir:

- Oynamaktan en çok hoşlandığınız oyun hangisidir?

OKUL DIŐI ÖĞRENME ORTAMLARI SOSYAL BİLGİLER ETKİNLİK PLANI

- En sevdiğiniz oyuncak hangi özelliklere sahiptir?
- Sizce geçmişte çocuklar hangi oyunları ve hangi oyuncaklarla oynardı?
- Geçmişteki oyuncaklar hangi malzemelerden yapılmış olabilir?
- Karagöz ve Hacivat gösterisinin çocuklar için ilgi çekici olduğunu neden düşünüyorsunuz?
- Çocuk Oyun Evi ve Oyuncak Müzesinde hangi oyuncaklarla ve hangi oyun materyalleriyle karşılaşacağınızı tahmin ediyorsunuz?
- Oyun ve oyuncakların geçmişten günümüze benzer ve farklı özellikleri neler olabilir?

Öğrenme- Öğretme Uygulamaları:

- Gezi öncesinde öğrencilerden ailesi veya yakın aile büyüklerinden birisi ile geçmişte oynadıkları oyun ve oyuncaklarla ilgili görüşme yapmaları istenir. Bu amaçla oyun ve oyuncakların geçmişine ilişkin merak ettiklerini düşünerek görüşme soruları oluşturmaları sağlanır. Görüşme sonuçlarına dayalı olarak geçmişte en çok oynanan oyunlar ve oyuncaklar listelenerek paylaşılır. Listelenen oyun ve oyuncakların hangilerinin hâlen oynanmaya devam ettiği, benzer ve farklı yönleri üzerine konuşulur. Bu aşamada ülkemizde geçmişten günümüze varlığını sürdüren oyunlar ve bu oyunların çocuklar üzerindeki olumlu etkileri hakkında tartışılarak öğrencilerin kültürümüzün zenginliğini fark etmeleri ve bu konuda duyarlılık geliştirmeleri desteklenir.
- Çocuk Oyun Evi ve Oyuncak Müzesi ziyaret edilir.
- Müze girişinde öğretmen ve müze rehberi tarafından öğrencilere müze kuralları hakkında bilgilendirme yapılır. Etkinlik süresince müze kurallarına uymaları, sergilenen eserleri korumaya özen göstermeleri ve grup hâlinde hareket etmeleri gerektiği belirtilir.
- Öğretmen ve müze rehberi iş birliğiyle öğrencilere müzenin bölümleri tanıtılır. Hacivat ile Karagöz Gölge Oyunu Görsel Sunum Alanı, Ahşap Oyuncak ve Bez Bebek Sergi Bölümü, Kitap Okuma ve Dinlenme Alanı ile Etkinlik Atölyesi hakkında öğrencilerin gelişim özellikleri dikkate alınarak açıklamalar yapılır.
- Öğretmen tarafından öğrencilerden gezi süresince Karşılaştırma Çalışma Kâğıdından (EK-

2) yararlanarak dikkatlerini çeken oyun ve oyuncaklara ilişkin gözlemlerini kaydetmeleri istenir.

- Hacivat ile Karagöz Gölge Oyunu Görsel Sunum Alanında öğrencilerin geçmişte çocukların eğlenme biçimlerine ilişkin gözlem yapmaları sağlanır. Müze rehberi tarafından Karagöz ve Hacivat'ın geleneksel Türk gölge oyununun önemli örneklerinden olduğu ve geçmişten günümüze kültürel miras ögesi olarak aktarıldığı açıklanır. Öğrencilerden bu gösteriyi günümüzde izledikleri eğlence etkinlikleriyle karşılaştırmaları istenir.
- Ahşap Oyuncak ve Bez Bebek Sergi Bölümünde öğrenciler oyuncakların yapıldıkları malzemeleri, kullanım amaçlarını ve tasarım özelliklerini inceler. Öğretmen tarafından öğrencilerden geçmişteki oyuncaklarla günümüzde kullandıkları oyuncaklar arasındaki benzerlik ve farklılıkları belirlemeleri istenir.
- Etkinlik Atölyesinde öğrenciler, rehber eşliğinde geleneksel çocuk oyunlarından biriyle ilgili uygulamaya veya ahşap oyuncak inceleme etkinliğine katılır. Etkinlik sonunda öğrencilerden deneyimlerini kendi yaşamlarında oynadıkları oyunlarla ilişkilendirmeleri istenir.
- Müze gezisi boyunca öğretmen tarafından öğrencilerin oyun ve oyuncakların yapıldıkları malzeme, kullanım amacı, oynanış biçimi ve oynandığı ortam gibi özellikleri incelemeleri; bu özelliklerin zaman içerisinde değişen ve değişmeyen yönlerini belirlemeleri sağlanır.
- Gezi sırasında öğretmen tarafından öğrencilere aşağıdaki sorular yöneltilir:

☐ En çok hangi oyun veya oyuncak dikkatinizi çekti? ☐ Bu oyuncak hangi malzemeden yapılmıştır? ☐ Sizce bu oyuncak neden bu malzemeden yapılmıştır? ☐ Geçmişte çocuklar bu oyuncakla nasıl oynuyordu? ☐ Günümüzde buna benzeyen bir oyuncak var mı? ☐ Sizce geçmişte yapılan oyuncakların çoğu neden doğal malzemelerden üretilmiştir? ☐ Karagöz ve Hacivat gösterisi geçmişte çocukların eğlence kültüründe nasıl bir yere sahipti? ☐ Geçmişten

OKUL DIŐI ÖĞRENME ORTAMLARI SOSYAL BİLGİLER ETKİNLİK PLANI

günümüze oyun ve oyuncakların hangi özellikleri değişmiş, hangileri değişmeden kalmıştır?

□ Öğretmen tarafından öğrencilerden çalışma kâğıdındaki gözlem kayıtlarından yararlanarak geçmiş ve günümüz oyun ve oyuncaklarını karşılaştırmaları, ulaştıkları sonuçları gözlem ve kanıtlarıyla EK-2'deki Karşılaştırma çalışma kâğıdında uygun bölüme yazmaları istenir. □ Gezi sonunda öğrenciler ulaştıkları sonuçları sınıf arkadaşlarıyla paylaşır. Öğretmen tarafından öğrencilerin geçmişten günümüze çocuk oyunları ve oyuncaklarının değişen ve değişmeyen özelliklerine ilişkin çıkarımları pekiştirilir.

Öğrencilerden "Geçmişten Günümüze Oyun ve Oyuncaklar" temalı bir karşılaştırma panosu, afiş, resim, kısa bilgilendirici metin veya dijital sunum hazırlamaları istenir. Hazırlanan çalışmalar sınıf ortamında öğrenciler tarafından arkadaşlarıyla paylaşılır. Öğretmen tarafından öğrencilerin görüşlerini açık ve anlaşılır bir şekilde ifade etmeleri, arkadaşlarının görüşlerini dikkatle dinlemeleri ve farklı görüşlere saygı göstermeleri desteklenir.

Değerlendirme

Öğretmen tarafından öğrencilerin gezi süresince kullandıkları Karşılaştırma Çalışma Kâğıdı (EK-2) incelenir. Çalışma kâğıdında yer alan gözlem kayıtları doğrultusunda öğrencilerin geçmişteki ve günümüzdeki oyun ve oyuncakların özelliklerini belirleyebilme, benzer ve farklı yönlerini karşılaştırabilme, değişen ve değişmeyen özelliklerini gözlem ve kanıtlara dayalı olarak açıklayabilme becerileri değerlendirilir.

Gezi sonunda öğretmen tarafından öğrenme süreçlerini değerlendirmeleri amacıyla öğrencilere Öz Değerlendirme Formu (EK-3) uygulanır. Öğrencilerin formdaki ifadeleri kendi öğrenme süreçlerini dikkate alarak değerlendirmeleri ve açık uçlu sorulara verdikleri cevaplarla öğrenmelerine ilişkin yansıtılarda bulunmaları sağlanır.

Kapanış

Öğrencilerin gezi öncesinde ifade ettikleri düşünceler ile gezi sonrasında ulaştıkları sonuçları karşılaştırmaları sağlanır. Aile büyüklerinden edindikleri bilgileri sınıf ortamında paylaşmaları teşvik edilerek kültürel mirasın kuşaklar arası aktarımına yönelik farkındalık geliştirmeleri desteklenir.

Ek-1 Geçmişte Oynanan Oyunlar ve Oyuncaklar

Ek-2 KARŞILAŞTIRMA ÇALIŞMA KÂĞIDI

KARŞILAŞTIRMA ÇALIŞMA KÂĞIDI

Geçmişten Günümüze Çocuk Oyun ve Oyuncakları

Adı Soyadı: _____ Sınıf: _____ Tarih: _____

YÖNERGE

Müze gezisi sırasında incelediğiniz oyun ve oyuncaklara ilişkin gözlemlerinizi aşağıdaki bölümlere yazınız. Gözlemlerinizden ve müzede edindiğiniz bilgilerden yararlanarak geçmişteki ve günümüzdeki oyun ve oyuncakları benzer ve farklı özelliklerine göre karşılaştırınız.

A İNCELEDİĞİM OYUN / OYUNCAK

İncelediğim oyun veya oyuncakın adı:

B KARŞILAŞTIRIYORUM

İncelenecek Özellik	Geçmişte	Günümüzde
 Oyun/Oyuncağın adı		
 Hangi malzemeden yapılmış?		
 Kimlerle oynanıyor?		
 Nerede oynanıyor?		
 Nasıl oynanıyor?		

C GÖZLEMLERİM

- Geçmişten günümüze benzer özellikler:
1. _____
2. _____
3. _____
- Geçmişten günümüze farklı özellikler:
1. _____
2. _____
3. _____

D KANITLARIM

Bu karşılaştırmayı yaparken yararlandığım kanıtlar:
☐ Müzedeki oyun/oyuncak
☐ Karagöz ve Hacivat Görsel Sunum Alanı
☐ Fotoğraf veya görseller
☐ Müze rehberinin açıklamaları
☐ Öğretmenimin açıklamaları
☐ Kendi gözlemlerim
☐ Diğer: _____

E SONUÇ

Aşağıdaki cümleleri tamamlayınız.
Geçmişteki ve günümüzdeki oyun ve oyuncakların benzer yönleri →

Geçmişteki ve günümüzdeki oyun ve oyuncakların farklı yönleri →

_____

F DÜŞÜNÜYORUM

- ★ Müzede seni en çok etkileyen oyun, oyuncak veya Karagöz-Hacivat gösterisi hangisiydi? Neden?

- ? Sence geçmişten günümüze bazı oyun ve oyuncaklar neden değişmiş, bazıları ise varlığını sürdürmüştür?

Ek 3 Öz Değerlendirme Formu

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Yönerge: Aşağıdaki ifadeleri okuyunuz.
Gezi sürecindeki çalışmalarınızı düşünerek size uygun olan seçeneği işaretleyiniz.

DEĞERLENDİRME	EVET	KISMEN	HAYIR
 Gezi sırasında müze kurallarına uydum.	☐	☐	☐
 Öğretmenimin ve müze rehberinin yönergelerini dikkatle dinledim.	☐	☐	☐
 Müzede incelediğim oyun ve oyuncaklara ilişkin gözlemlerimi karşılaştırmalı çalışma kâğıdına kaydedebildim.	☐	☐	☐
 Geçmişe ait oyun ve oyuncakların özelliklerini belirleyebildim.	☐	☐	☐
 Günümüzdeki oyun ve oyuncakların özelliklerini belirleyebildim.	☐	☐	☐
 Geçmişteki ve günümüzdeki oyun ve oyuncaklar arasındaki benzerlik ve farklılıkları belirleyebildim.	☐	☐	☐
 Arkadaşlarımla iş birliği içinde çalıştım.	☐	☐	☐
 Arkadaşlarımla fikirlerine saygı gösterdim.	☐	☐	☐
 Çocuk Oyun Evi ve Oyuncak Müzesi gezisi sonunda edindiğim bilgi ve deneyimleri farklı durumlarda kullanabileceğimi düşünüyorum.	☐	☐	☐

Kendini değerlendirmek gelişimine katkı sağlar.
Dürüst cevapların bizim için çok değerlidir.

